

Szunyogh László

Széchenyi István Egyetem

Táj és tájelemek a szobrászatban

A táj megjelenítése nem szobrászi probléma, az emberi és - állati alakok állnak a klasszikus szobrászi szemlélet a figyelmének fókuszában. A reneszánszban kitüntetett a táj iránti érdeklődés, a természeti környezet a maga teljességében és szépségében kap szerepet, mint az események háttere a szobrászi alkotásokon is. A barokkban önálló műfajjá válik a táj a festészetben, de ennek megfelelőjét nem találjuk a szobrászatban. Ugrásszerű változás a 20. században következik be, a land art megfordítja a viszonyt: a táj nem témaként jelenik meg a művészek alkotásain, hanem maga a természet, a táj válik az alakítás tárgyává. A kortárs alkotók munkáiban a táj ismét részt kér a művészi figyelemből. A 19-20. századi iparosodás következményeként egyre több ipari objektum jelenik meg a tájban, így ezek is a táj részét képezik. Újabban urbánus tájakat emlegetünk. A kortárs festők és szobrászok alkotásaiban is a megváltozott táj-felfogás jelenik meg.

Kulcsszavak:

táj, tájelemek, szobrászat, táj mozgásban

Szörényiné Kukorelli Irén – Hardi Tamás – Uszakai Andrea

MTA, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont – Széchenyi István Egyetem

Depopulation of villages as a disturbing factor of resilience in Hungary

Resilience can be applied as an answer to rural development. According to Walker et al (2006) rural resilience has got three sub elements; economic, ecological and cultural (social) factors. These factors are related each other. In this paper we emphasize the role of depopulation out of social factor, and started to investigate the ecological impact too. Therefore we summarise the impacts of depopulation on the functions, structure, image and the landscape of rural settlements and its environment. These transformations are clearly visible in several settlements in Hungary, where the decline of population is significant, due to the out-migrations and the ageing of the population. An analysis was being carried out using a set of demographic and housing data by municipalities (settlements). We created a database for all (3135) municipalities of Hungary except of Budapest and large cities, in the census years (1990, 2001 and 2011), and used principal components analysis and K-mean cluster analysis to reduce the number of variables. As a result our maps show, that in Hungary the majority of rural settlements are losing their population, except of the capital region and the regional centres and their surroundings. The worst situation can be found in the regions characterised by small villages in the north-eastern and south-western part of the country. But there are several declining settlements in regions with relative good economic condition. The industrialization and urbanization of the second half of 20th century didn't affect seriously the Hungarian settlement system (in comparison to the Bulgarian rural areas), but in the last two decades centralization processes of the population and workplaces caused an accelerating demographic decline of the Hungarian rural areas. The further question of our researches whether the depopulation itself disturbs the resilience, if yes, by which quantity of depopulation the settlement is not able to be resilient. This work was supported by the bilateral exchange program of Bulgarian and Hungarian Academies of Sciences (under the title „Depopulating areas in Bulgaria and Hungary”).

Kulcsszavak:

resilience, depopulation, rural area